

γῆραιδ' αὐτῶν κρίσιν, ἄνευ αἰρέσεων καὶ ἀποστατῶν. Εἰσὶν ἔτι τὰ τέκνα τοῦ Σολομῶντος, ὀλίγον μεριμνῶντες περὶ τοῦ παρόντος, καὶ προσηλωμένους ἐν πάντοτε βλέμμα δευδερκέος ἐπὶ τὸ μέλλον. Εἶναι εἰσέτι τὸ μόνον ἔθνος τὸ ὁποῖον ἔχει ἀνάγκην ὑποσχέσεων, προφητικῶν, σιγητῶν πυρᾶς καὶ καπνοῦ, ὀδηγούς εἰς τὴν τύρβην τοῦ βίου, τέλος χιμαριῶν νὰ τοὺς παρηγορῶσι.

Συγκινεῖται περὶ τοὺς ταφέντας· ἐν δὲ τῇ αἰωνίᾳ αὐτῶν δυσταρεσκείᾳ ἀποθέτουσιν ἐπὶ λίθου ἐπι-τυμβίου ἐλπίδας ἐπιτυχίας καὶ χαρᾶς. Ἀναμφιβόλως ὑπάρχει πεποιθήσις εἰς τὴν πίστιν τῶν ὁποίων τόσα δεινὰ δὲν ἔχουσιν νὰ καταστρίψωσι.

Καὶ ἡ δρᾶξ αὐτῆ τῶν ἀνθρώπων, ὧ, ὁ βίος εἶναι τοσοῦτον ἀσφαλῆς, τὸ ἔθνος τὸ ὁποῖον νοερῶς ἐνασχολούμενον διὰ τὸ μέλλον φιλοτιμεῖται ν' ἀντλήσῃ εἰς μυστήρια τετελεσθέντα, μυστήρια νέα, ὃ Ἰσραὴλ οὗτος ταράσσεται ἀδιακόπως ἐν τῷ μέσῳ λαοῦ ἀπαθούς. Περιφρονητὴς τοῦ βίου, ἐναπθιέται ἐν τὸν προφήτην τὴν φροντίδα νὰ ἐισδύσῃ εἰς τὰ μυστήρια τοῦ θανάτου, ὃ Μουσουλμάνος, δὲν γινώσκει ἐν τῷ κόσμῳ τοῦτῳ ἢ τὰς ὥρας τῆς προσευχῆς. Νομίζει διὲν δὲν ἔχει μυστήρια ν' ἀνασκαλίσῃ, ἀληθείας ν' ἀποκαλύψῃ· δι' αὐτὸν ὃ θάνατος οὐδὲν ἔχει τὸ τρομερὸν· διότι ὃ θάνατος ἀπασχολεῖ ἀπάρας αὐτοῦ τὰς σκέψεις, καὶ ὅταν τοῦ ἱμῖμ ἢ φωνῆ ἀναγγέλλῃ τὴν λήξιν τῆς ἡμέρας, ὃ τοῦρκος ἐπανέρχεται εἰς τὰ ἴδια βραδυπορῶν καὶ οὐδὲν λως μεριμνῶν διὰ τὴν ἐπύρριον.

Οἱ τάφοι τῶν Σουλτάνων δὲν εἶναι καθῶς· οἱ τῶν Ἑβραίων κεκρυμμένοι ἀπὸ τὰ ὄμματα τοῦ λαοῦ· τὰ πολυτελῆ ἐκεῖνα μνημεῖα ἐπιδεικνύουσι τὴν μικρὰν καὶ ἀτημελῆ αὐτῶν πομπὴν παρὰ τινι ἀγορᾷ ἐντός· μεγαλοπρεποῦς οἰκοδομήματος, χαρίεντος, μὲ θυρίδας, δι' ὧν ἕκαστος βλέπει τὴν εἰκόνα τοῦ ἐν τῷ κόσμῳ. τούτῳ τετελεσμένου.

Οἱ τοῦρκοι τῆς Ἱερουσαλήμ ἔχουσιν ἐπίσης ἴδιον τόπον ταφῆς· ἀλλ' ἐνῶ οἱ Ἑβραεῖς σπύδωσι νὰ θάψωσι τοὺς νεκρούς των εἰς τὸ θῆθος ἐρήμου κοιλάδος· καὶ σχεδὸν μέχρι τῶν ἐρήμων βράχων τοῦ Ἀλκαδάμα, ὃ κειχρυσωμένος ἐπιτύμβιος λίθος τοῦ μουσουλμάνου ἀντανაკλᾶται εἰς τὸν ἥλιον τῆς κοιλάδος καὶ ἐπὶ τοῦ γηλόφου τοῦ Ἱερεμῖα τοῦ μόνου διατηρηθέντος πρᾶσιον τινά.

Ὅταν ἐπετκέρθη τούς τάφους· τῶν βασιλέων μοὶ ἐπεδείκνουν εἰς μικρὰν ἀπόστασιν σωρούς λίθων καὶ ἔχην αἱματος· οἱ τόποι οὗτοι ὑπῆρξαν ποτὲ τὸ θέατρον μιᾶς τῶν εἰδυμῆτων ἃς ὃ φανατισμὸς προκαλεῖ, καὶ αἰτινες διεγείρουσιν κατὰ καιροῦ τὰς ἀντιπαθείας τῶν λαῶν.

Ἡ κόρη βᾶβίνου τινος, διαφθαρθεῖσα ὑπὸ νέου μουσουλμάνου ἐγκατέλιπε χάριν του τὴν πατρικὴν οἰκίαν. Κωφοὶ εἰς τὴν φωνὴν τοῦ αἵματος καὶ εἰς τὴν κραυγὴν τῆς θρησκείας, ἤτις διὰ παντός ὤρειλε νὰ τοὺς διαχωρίσῃ ἀπ' ἀλλήλων, ἔθυσάσαν μετὰ χαρᾶς εἰς τὴν ὀρμὴν τοῦ ἔρωτός των τὸν κόσμον καὶ τὴν αἰωνιότητα· ἢ ἰδέα κοινῆς συμφορᾶς τοὺς συνέδεσαν ἰσχυρότερον ἔτι διὰ τὴν θεσιότητα τῆς δυστυχίας πρὸς ἣν εἶχον ἀφοσιωθῆ. Κεκρυμμένοι ἐν τινι πολυχνίῳ τῆς κοιλάδος τοῦ Τερεβίνθου, διέφυγον κατ' ἀρχὰς τὰς καταδιώξεις τῶν συγγενῶν καὶ τῶν ἱερέων των· ἀλλὰ τέλος

τὸ καταφύγιόν των ἀνεκαλύφθη· ἤναγκάσθησαν νὰ ζητήσωσιν ἄσυλον μακρὰν τῶν ἀνθρώπων, ὅστινες τοὺς ἐπρόδωσαν· κατῆλθον εἰς τοὺς τάφους Ἰούδα. Ἐκί τὰ δῶα ταῦτα ὄντα, τὰ τοσοῦτον εὐπαθῆ, τὰ ὁποῖα τὸ ἀνάθημα προσέβαλε, ἔδραν ἐν τῇ ἀπομονώσῃ των τινὰς ἐκ τῶν τέρψεων τῆς καρδίας, αἰτινες αὐταὶ μόναι εἶναι ἀνάξια μὲ κόσμον δλόκληρον. Ἀλλὰ τὸ δειρον ὤρειλε ταχέως νὰ ἐξαφανισθῇ· οἱ ἄνθρωποι πρὸς οὗ· ἢ φύσις εἶναι μηδὲν ὅταν ἡ ὑπερηράνεια καὶ τὸ μῖσος λαλῆ, ἔσπευσαν νὰ ἐπικαλεσθῶσιν κατὰ τοῦ ζεύγους τούτου σκληρὸν θάνατον.

Οἱ ζῶντες οὕτω ἐντός τῶν τάφων ἐπλησίαζον πρὸς τὸ τέλος των. Ἐδέησε ν' ἀγοράσωσιν ἀρνίον τὸ ὁποῖον ἔψησαν τὴν νύκτα ἐν σκοτίᾳ καὶ εἰς τὸ ἀπώτερον τοῦ ὑπογείου δωματίου. Ὑπῆρχεν εἰσέτι ἐκεῖ ἔρωσις διὰ τινὰ καιρὸν. Βίς τὸν τελευταῖον βαθμὸν τῆς ἀπελπισίας ὃ δυστυχὴς σκιρτᾷ εἰσέτι ἀπὸ χαρᾶν ὅταν θραδὸν ἢ ὥρα του· ὃ θρίαμβος διαρκεῖ μίαν μόνην στιγμὴν, ἀλλ' αὕτη εἶναι ἡ τελευταία τοῦ βίου!

Ἐν-οσοῦτω, ὃ ποιμὴν ὃ πωλῆσας τὸ ἀρνίον, καὶ οὐτινος ἢ σιωπῆ ἠγοράσθη δι' ἱκανοῦ χροσίου, ἔτριξεν εἰς Ἱερουσαλήμ καὶ ἐπρόδωσε τὸ μυστικόν.

Καταληφθέντες εἰς τὸ τελευταῖον αὐτῶν καταφύγιον, οἱ δῶα ἐρασταὶ ἐζήγουν τὸ φύγωσιν, ἀλλὰ δὲν ὑπῆρχε πλῆον καιρός· ὃ μουσουλμάνος συλληφθεὶς ὑπὸ τινος Γενιτάρου ἐβρίφθη εἰς φυλακὴν, ὅπου ἐμελλε νὰ τιμωρηθῆ ἀναλόγως τοῦ ἐγκλήματός του, χωρὶς ὁμῶς νὰ τῷ ἀρριεθῆ καὶ ἡ ἐλπίς τῆς συγχωρήσεως· ἢ δὲ ἀτυχὴς κόρη, μετενεχθεῖσα εἰς τὴν πεδιάδα ἐλιθοβολήθη, καὶ τὰ μέλη της ἐβρίφθησαν εἰς τοὺς κύνας!

Εἰς τὰ θέρβρα ταῦτα μέρη, αἱ γυναῖκες εἶναι εἰσέτι ὅ,τι ἦταν ἄλλοτε, θύματα ἔλκυστικᾶ, κύπτοντα ὑπὸ τὸν ζυγὸν αἰωνίου δουλείας, καὶ ἀποκεχωρισμένη πάσης εὐτυχίας καὶ πασῶν τῶν διακρισμένων τῆς ζωῆς.

Ἀνεθυμοῦμαι εἰσέτι τὸ βλέμμα τῶν θυγατέρων τούτων τοῦ Ἰσραὴλ, ὁπόταν περιελημμένα ἀπὸ κεφαλῆς μέχρι ποδῶν μὲ μακροὺς χιτῶνας ἐπεριδιάβαζον κατὰ θιάσους ἐν ταῖς ἡμέραις τῶν ἑορτῶν εἰς τὴν κοιλάδα Ἰωσαφά, μάλιστα τολμῶσαι νὰ προσθλέψωσι τὸν ξένον, ὅστις, συλλογιζόμενος τὰς δυστυχίας τῆς Σιῶν, ἐκάθητο παρὰ τὰ ἐρείπια τῆς πόλεως καὶ τοὺς τάφους τῶν πατέρων των· ἦσαν σπάνια δι' αὐτὰς αἰ σιγμαὶ αὐταὶ τῆς ἐπιπλάστου ἐλευθερίας, καθ' ἃς, χωρὶς νὰ στερηθῶσι τὰς περιβολὰς τῆς δουλείας των, κατήρχοντο βραδυποροῦσαι εἰς τὴν κοιλάδα τῶν κρίσεων, καὶ ἐβάδιζον πρὸς τὸ φρεῖαρ τοῦ Νοεμίου ὅπως ἀναπνεύσωσι ἀέρα ἤττον πεπικνωμένον τῆς πηγῆς τοῦ Σιλωάμ.

Ὑπάρχουσιν ὡσαύτως καὶ ἐκεῖ τάφοι λελατομημένοι ἐν τῷ βράχῳ εἰς οὗς ὄρειλετο ἐν ὄνομα. Εἰ καὶ σφροῦνται χαρακτηριστικὸς τινος ἀναμνησκόμενος ἐποχὴν τινὰ, δύναται τις ὁμῶς ν' ἀναγνωρίσῃ ἐν αὐτοῖς τὰ ἔχην τῆς Αἰγυπτιακῆς Σχολῆς. Ὁ τάφος τοῦ Ζαχάρ· ἀπολήγει εἰς πῖλον σινικόν, τοῦ Ἀβεσαλώμ, εἰς πυραμίδα. Ὅπισθεν τῶν χονδροειδῶν τούτων μνημείων ὑψοῦται τὸ βρος τοῦ Σκανδάλου, ὅπερ παρατείνεται τοῦ βρους τῶν Ἑλαιῶν, ἀπὸ τῶν κορυφῶν τοῦ ὁποίου κείνεται ἐν ἀπόπτῳ ἢ Νεκρὰ θάλασσα, ὃ Ἰορδάνης καὶ αἰ ἐρημία τῆς Ἱεριχώ.